

In Memoriam Willy Claes (1938-2005)

Vrijdagnacht is Willy Claes onverwachts overleden. De voormalige secretaris-generaal stierf in het Virga Jesseziekenhuis in Hasselt aan de gevolgen van een slagaderbreuk.

Willy Claes werd geboren in Hasselt op 24 november 1938. Op een dag, Willy was pas dertien, stond de Rijkswacht voor de deur. Het gezin werd het huis uitgezet, want de dochter van de huisbaas was zwanger en had haar oog op de woning laten vallen. “Toen begreep ik”, verklaarde Claes later, “dat dit niet de bedoeling kon zijn van een rechtvaardige wereld. Uit deze revolutie is mijn bekering tot een marxistische levensvisie

Dochter Hilde Claes heeft er nog maar enkele weken geleden voor gezorgd dat inwoners van Hasselt zélf hun afscheidsplechtigheid kunnen regelen. Willy Claes is de eerste die hiervan zal genieten. “Het kwam zo onverwacht. Vorige week leek er nog niets aan de hand, hoewel hij al langer klaagde over een stekende pijn in de borststreek. Ik zal *ons papa* missen.”

ontstaan.” Al op zijn zeventiende zette hij zijn eerste politieke stappen: hij werd provinciaal secretaris van de Jongsocialisten. Claes studeerde politieke en diplomatieke wetenschappen aan de Vrije Universiteit Brussel. Het geld daarvoor verdiende hij naar eigen zeggen door klarinet, vibrafoon en saxofoon te

spelen in jazzcafés, hoewel sommigen – met name Hugo Camps – beweren dat hij toen al werd gesteund door vooraanstaande socialisten. In 1964, op zijn 25ste werd hij in zijn geboortestad verkozen tot gemeenteraadslid. Het jaar daarop werd hij algemeen secretaris van de Socialistische Mutualiteit van Limburg en lid van het nationaal BSP-bureau.

In 1968 begon zijn blitzcarrière in de nationale politiek. Hij werd achtereenvolgens volksvertegenwoordiger,

In een eerste reactie verklaart collega-muzikant Koen Crucke bedroefd en geschokt te zijn. “Ik heb Willy niet als politicus maar als pianist leren kennen. We hebben jarenlang samen opgetreden. Hij was de beste begeleider waar ik ooit mee heb samengewerkt. Ik weet niet hoe het nu verder moet. Gelukkig heb ik mijn acteerwerk bij *Samson* om op terug te vallen.”

Carlo Willems, percussionist bij het *Willy Claes Quartet* is erg aangeslagen bij het plotse verlies. "Wijlen Willy was zeker niet de grootste pianist, maar door zijn naambekendheid konden we in alle zalen van het land spelen. We lachten er altijd mee: Willy, de enige pianist die nog NAVO-secretaris-generaal is geweest."

minister, partijvoorzitter en vice-premier. Tussen 1992 en 1994 zetelde hij in de regering als vice-premier en minister van Buitenlandse Zaken. In die functie leidde hij het Belgische Voorzitterschap van de Europese Unie in 1993 in goede banen, wat de aanzet was tot een veelbelovende internationale carrière. Maar niet iedereen oordeelde zo positief over Claes. Volgens de Antwerpse hoogleraar en Afrika-deskundige Filip Reyntjes was Willy Claes als minister in belangrijke mate verantwoordelijk geweest voor het bloedbad in Rwanda in april 1994. Eveneens in 1994 meldde *Het Laatste Nieuws* dat het Italiaanse helikopterbedrijf Agusta Willy Claes in 1988

miljoenen franken smeergeld had aangeboden. Claes zou daar in januari 1989 met socialistische ministers en partijvoorzitter Vandembroucke over hebben gesproken. Toen de laatste weigerde, beet Claes hem toe dat hij "niet de enige met schone handen moest uithangen". Claes was woedend over deze onthullingen en dreigde de krant voor de rechter te slepen. Op 17 oktober 1994 volgde Claes Manfred Wörner op als secretaris-generaal van de NAVO. Door de nasleep van de Agusta-zaak moest hij echter na amper een jaar ontslag nemen. In dat licht leek zijn eervolle benoeming bij de Navo een vlucht uit de Belgische politiek. Geen

enkele socialist had nog een positief woord voor Claes over. Bovendien "vergeten" Louis Tobback en Frank Vandembroucke de NAVO-secretaris-generaal op de hoogte te stellen van het feit dat ze hadden toegegeven wel van het Agusta-aanbod te hebben gehoord.

Echte Willy-kenners wisten direct dat het niet goed zat met hem. Zijn vriend, de schrijver Jef Geeraerts, vertelde in een interview met *Het Laatste Nieuws* wat hij uit Willy Claes' televisieoptreden concludeerde: "Aan zijn ogen zag je niks. Maar zijn adamsappel ging de hele tijd op een neer. Dat is *body language*."

Op 23 december 1998 werd hij tot drie jaar voorwaardelijke celstraf veroordeeld, voor vijf jaar uit zijn burgerrechten ontheven en kreeg hij een boete van 60.000 frank (1500 euro). Sinds 24 december 2003 is

Frank Vandembroucke: "Ik was zeker niet de beste vriend van Willy Claes. We hebben vaak discussies gehad. Aan zijn trouw aan de partij kon echter niet getwijfeld worden."

Willy Claes in zijn burgerrechten hersteld, d.w.z. dat hij zich weer verkiesbaar kon stellen. Hij is echter niet meer teruggekeerd naar de politiek, maar heeft besloten om zich bezig te houden met zijn kleinkinderen en met muziek. Zo heeft hij veel opgetreden als pianobegeleider van zanger Koen Crucke en met het *Willy Claes Quartet*.

In de namiddag van 11 september 2001, toen één van de twee WTC-torens in New York nog rechtstond, verklaarde hij ietwat voorbarig dat de derde wereldoorlog was uitgebroken. Begin november maakte Claes een laatste rentree in de politieke media. Hij bekritiseerde het generatiepact en de

communicatie die de regering daarover had gevoerd. Het zou zijn laatste publieke verschijning zijn. Eerder deze week raakte nog bekend dat hij na een huwelijk van 42 jaar zou scheiden. De vele optredens hebben blijkbaar hun tol geëist. Willy was de laatste jaren zo mogelijk nog minder thuis dan toen hij nog bij de NAVO werkte. Zijn reactie in *Gazet van Antwerpen* was gespeeld groots, maar had toch een bittere ondertoon: “Het is waar. En wat dan nog?” Vrijdagnacht werd hij met een slagaderbreuk binnengebracht in het Virga Jesseziekenhuis in Hasselt. Hij werd direct naar de operatiekamer gebracht, maar hulp kon niet meer baten: Willy Claes, een gebroken man, een gebroken hart...

Tijs Laurens

Bronnen: <http://www.hildeclaes.be/>
<http://www.s-p-a.be>
<http://www.nato.int/cv/secgen/claes.htm>
http://nl.wikipedia.org/wiki/Willy_Claes
http://www.groene.nl/1995/03_01/claes.html
<http://www.sp.be/nationaal/ideeen/geschiedenis/overzichtPvoorzitters.asp>

Wilfried Martens “Het is evident dat Willy Claes één van mijn trouwste ministers was, ook in de moeilijke tijden. Als minister van Economische Zaken in een periode van crisis heeft hij het land mee overeind gehouden. Op Willy kon je altijd rekenen.”